

Geografi – förmodligen skolans viktigaste ämne

Erik Alexandersson och David Örbring

Vi är två geografilärare i grundskolan som engagerar oss mycket i geografiämnet. Så pass mycket att vi kommit fram till ovanstående rubrik. För många är geografiämnet i grundskolan förknippat med kartor och inte vilka kartor som helst utan för många är geografi förknippat med blindkartor. Den traditionella stereotypa bilden av geografiundervisningen hos gemene- man är att geografiämnet handlar om att veta var olika länder, huvudstäder, sjöar, floder och berg finns på en karta. I verkligheten är det kanske mer intressant att veta varför berg, sjöar, städer och länder finns på kartan på just dessa platser. En av de viktigaste delarna i geografiämnet i Lgr11 är hållbar utveckling. Geografiämnets tvärvetenskapliga bredd, med ena foten i naturvetenskapen och andra foten i samhällsvetenskapen, gör att geografiämnet är de mest lämpat för undervisning kring hållbar utveckling. Detta gör att geografiämnet förmodligen är ett av skolans viktigaste ämnen.

GIS

Inom geografin finn det en rad olika verktyg som tematiska kartor, GIS, exkursioner och geografiska analyser. När det gäller GIS finns det idag mycket stora möjligheter att på ett enkelt sätt jobba med det i skolan. Dock är det viktigt att läraren kan avgöra hur pass avancerat det egentligen behöver vara. Enligt kursplanen ska eleverna

få kännedom om och kunna ta hjälp av GIS-system. I grundskolan passar det alldeles utmärkt att ha GIS-undervisning utifrån exempelvis Gapminder, Globalis eller Google Earth. Eller varför inte genom enkla övningar om informationshämtning från fiskekartan eller fruktkartan. Uppsala universitet har tagit fram en sida till hjälp för lärare om just GIS-övningar. Den hittar du här: www.skolgis.se

Uppgiften hjälp en indisk by

Det finns även stora förutsättningar att arbeta med hållbar utveckling i geografiämnet genom att använda geografisk analys. För några månader sedan undervisande Erik en åttondeklass i ett tema som gick under namnet hållbar utveckling. Det var Erik och NO-läraren på skolan som tagit på sig uppgiften att under en vecka bedriva intensivundervisning i ämnet. Erik hade länge funderat på en examinationsuppgift där eleverna skulle kunna uppvisa sina kunskaper i hållbar utveckling och samspelet mellan människan, samhället och miljön. Lösningen blev en omfattande utredande uppgift där eleverna skulle tänka sig in i situationen att vara hjälparbetare åt Sida. Eleverna skulle sedan lösa en rad problem rörande vind och vattenerosion på åkermarken samt vattenbrist i samband med en torrperiod i en indisk by. Utöver de mer naturgeografiska problemen fanns det även en rad sociala problem i form av fattigdom, brist på skola och sjukvård. För att lösa uppgiften var eleverna tvungna att komma på lösningar på byns problem. Uppgiften innehåller en geografisk analys

med en tydlig koppling från orsak till konsekvenser och förslag på lösning.

Geografiämnet är viktigt för att eleverna ska få kännedom om världen och kunna orientera sig, men också för att framtida generationer ska kunna leva på jorden. Skolans viktigaste ämne är därmed geografi!

Erik Alexandersson är SO-lärare på friskolan JB Galären Kultur och Musik i Karlskrona och aktiv medlem i Geografilärares Riksförening. Framför allt arbetar han med historia, geografi

och användandet av pedagogiska roll- och konfliktspel i undervisningen. Mejl: erik.alexandersson@galaren.nu

David Örbring är sekreterare i Geografilärares Riksförening, utbildad lärare i geografi, miljö samt svenska för gymnasiet och grundskolans senare del. Han är idag verksam SO- och svensklärare på friskolan JB Galären Kultur och Musik i Karlskrona samt referent och författare till lärarhandledning för TV-program om geografi av Utbildningsradion. Mejl: davidorbring@gmail.com

Sessioner

Information om två sessioner vid kommande NGM 2013 in Reykavik, Island 11-14 juni. Sista dag för att skicka in abstracts är 31 januari 2013.

Session 39, titled "Geography and education", is organized by Gabriel Bladh (Karlstad University), Lena Molin (Uppsala University) and Per Jarle Saetre (Sogn og Fjordane University College) (see: <http://conference.hi.is/ngm2013/geography-and-education/>).

Geography and Education

Research on geographical education can be approached from various perspectives, all of which are welcome in this session. Possible themes include practical and theoretical takes on the teaching, studying and learning of geography in schools and in higher education. Curricula, teaching methods and materials as well as questions of evaluation and assessment, val-

ues in geography education and teachers' and students' conceptions of geography as a subject are among the themes that can be taken up. The session will also highlight the challenges for geography education in line with the conference theme of responsible geographies. This session is the fourth one combining Geography and Education at NGM. By establishing a session on geography and education we want to continue discussion on educational themes in the Nordic context.

Session 34 "Contemporary geographies of children and young people: present and future challenges" is organized by Sirpa Tani (University of Helsinki), Sofia Cele (Uppsala University) and Danielle van der Burgt (Uppsala University) (see: <http://conference.hi.is/ngm2013/contemporary-geographies-of-children-and-young-people/>).